

2Kr 4,38-41; Salvátor 7.8.22

Jednou, když byl v zemi hlad, vrátil se Elíša do Gilgálu. Proroctví žáci seděli před ním. Tu řekl svému mládenci: „Přistav velký hrnc a uvař prorockým žákům polévku.“ Jeden z žáků vyšel na pole nasbírat zeliny. Našel polní popínavou rostlinu a sesbíral z ní plný šat polních tykví. I přišel a rozkrájel to do hrnce na polévku, aniž to kdo znal. Pak to nalili těm mužům k jídlu. Když trochu polévky snědli, vzkřikl: „V hrnci je smrt, muži Boží!“ A neodvázili se jíst. Elíša řekl: „Dejte sem mouku.“ Nasypal ji do hrnce a řekl: „Nalévej lidu.“ I jedli a v hrnci už nic zlého nebylo.

V zaslíbené zemi nastala doba hladu. Nezapršelo, na poli uschlo zaseté obilí, a skoro nic se neurodilo. Uschla i pastva pro dobytek, a lidé i zvířata strádají. Hlad přišel i na Elíšu a jeho učedníky. Sedí kolem Elíši, pohublí, zmátoření. Co se asi mohou naučit, když jim hlavou běží jen myšlenky na to, kde by se mohli najíst?

Ted' kolem toho příběhu sedíme i my. Co se z něj můžeme naučit? Možná si nejdřív ze všeho můžeme připomenout, že sami jsme takovýhle hlad v tomhle koutě světa už dlouho nezažili. V Evropě se něco takového přihodilo naposledy ve 20. letech na Ukrajině, tam to ovšem řídil stalinský režim. Ještě když jsme koncem 90. let jeli na Ukrajinu, vzpomínala nejstarší generace na tu strašlivou dobu.

V příbězích Elíšova učitele a předchůdce Eliáše hlad a sucho souvisel i s tím, že obyvatelstvo zaslíbené země přestalo důvěřovat Hospodinu, a začlo se masově oddávat Baalově kultu. Baal, to je v bibli autorita, co člověku velí: Starej se, aby ses měl dobře hlavně ty sám, a jaký dopad to má na jiné, tím si nelam hlavu. Hlavně aby ses dokázal prosadit a zajistit ty sám, a že tím někdo jiný trpí, tím si nelam hlavu. Dnes takovou baalovskou, superpohanskou státní politiku cynicky a chladnokrevně realizuje současný nástupce toho stalinského režimu. Nejen tanky a děly, která dál a dál posílá na Ukrajinu, ale i tím, že brání vývozu ukrajinského obilí, a hrozí tak hladomorem zemím, na ukrajinském obilí závislým.

Nechtěně nám ta situace staví před oči odvrácenou stránku toho, že v Evropě se máme dobře: Totiž zbídačení mnoha zemí v Africe a Asii, kde jim pěstování plodin, z nichž se pak připravují laciné potraviny, co se díky nim máme dobře tady u nás, rozvrátilo jejich tradiční hospodaření. Svě někdejší strádání jsme tedy nevyřešili, spíš jen odsunuli z toho koutu světa jinam. Je to pravda nepřijemná, málokdy zveřejňovaná, ale ten dnešní příběh zve pustit si ji na tělo. Během jednoho kázání ten dlouhodobý problém nevyřešíme, ale třeba budeme trochu vnímavější k těm, kdo ho řešit chtějí. Už kdybychom se tohle, díky dnešnímu příběhu naučili, by nebylo málo. A ještě něco nás ten příběh hned od začátku učí: Ten Boží svědek jménem *Elíša*, tedy *Můj Bůh je spása*, nás s tou spásou neodvádí někam mimo náš svět. Naopak, jako učedníky, o čem že ta spása je, nás staví doprostřed hladové reality světa, v němž žijeme.

Elíšovi bylo jeho žáků a posluchačů líto. "Víš, co?," obrátil se na jednoho z učedníků, "Udělej aspoň nějakou

polévku." Učedník vyrazil na **pole**, a pole, to je v příbězích bible **hodně rizikový prostor**. Sice přiléhá k městu či vesnici, tedy k civilizaci, k prostoru bezpečnému a přehlednému (právě takhle tehdy civilizaci vnímali!), ale už to není dobře známý chráněný prostor. Stačí neúroda, nebo válka, a z pole se stane místo, kde číhá chaos, nebezpečí. Koneckonců ještě v NZ vypráví Ježíš o poli, kam civilizovaný hospodář naseł dobrou setbu, ale v noci se tam vplížil nepřítel a zákeřně naseł nepoživatelný plevel. Pole, to je něco jako opuštěná či zdevastovaná civilizace (jejíž obrázky k nám teď proudí z válečných polí na východě Evropy). Území, kde nevíš, co tě překvapí, jaká zlá zákeřnost, nepřátelská potvora nebo nemoc na tebe vybafne. Mladí to dobře znají z počítačových her, ale i oni se z nich rádi vracejí do bezpečné reality...

Sem se tedy vydal jeden z Elíšových učedníků hledat nějakou zeleninu na polévku. Pokud dobře čtu, neslyším, že by ho na to podezřelý a zpustlé místo posílal Elíša. Ale když je čas nouze, vyrazíš shánět obživu ledaskam. V Čechách se prý v 17. stol. chodilo do lesa na houby, proto je Češi dodnes umějí sbírat. Ale kdoví kolik lidí se otrávil, než jsme se naučili, které jsou k jídlu a které dokážou zahubit...

Ten Elíšův učedník na tom poli nenašel nic, co by se podobalo plodině, z níž by šlo udělat polévku. Po chvíli ale narazil na popínavou rostlinu. *Polní*, zdůrazňuje vypravěč. Tedy výplod toho podezřelého, ohrožujícího území. Ale rostlo na něm něco, co vypadalo, že půjde považit. A jak měl hlad, tak nad tím moc nepřemýšlel, natrhal plnou košili těch bobulí, a donesl to ostatním. Nikdo to neznal, ale nikdo se ani nezeptal Elíši, co to je. Nakrájeli to a hodili do hrnce a uvařili plný kotel.

Ale jen z toho hrnce začli nabírat, bylo jasné, že to není žádná náhražka chleba vezdejšího. Nevím, jestli jim to křivilo pusu nebo rovnou břicho. Každopádně, vykoukla na ně smrt. Takhle to dopadlo, **potrava, kterou se plánovali zachránit před hladem, není k žití, ale ke smrti**. Tohle je jádro tohoto příběhu, tenhle krutý paradox: Chtěli se udržet naživu, ale připravili si jistou záhubu. Je to škodolibost osudu? Nebo důsledek vlastní neznalosti? Vypravěč to nekomentuje. Jen sdělí, že si připravili záhubu – právě tím, že na tu záhubu chtěli nějak vyžrát. Není-li tohle zoufalá situace, pak už nic.

Má teď cenu něco udělat? A dá se vůbec něco dělat? Ti k smrti odsouzení učedníci začali volat: "Elíšo!, Učitelí! Otče! Pomoc, v tom hrnci je smrt!" Elíšo, pomoc!! Přece neneseš své jméno nadarmo! Připomíná to trochu příběh o tom, jak učedníci vyjedou s Ježíšem na lodi, a spustí se bouře. *Pane pomoc, zachraň nás, hyneme!* Ocitli jsme se v zajetí hrozivě neznámých a zdivočelých poměrů. Ale jestli se v bibli tyhle příběhy (co nám někdy znějí jak pouhé pohádky, zvláště když hlad ani bouře zrovna nehrozí), kvůli něčem vyprávějí, tak aby jasné: Ještě je tu jeden, k němuž jde volat o pomoc. Elíša. Ježíš. Koneckonců, oba mají podobné jméno i životní program: Záchranu od Hospodina. *Kyrie eleison!*

Takové volání, to není žádná ostuda. Však taky Elíša jejich dosavadní počínání, jež je přivedlo na pokraj záhuby, nijak nekomentuje.

Jen přikáže: Doneste mi z mé světničky zbyteček mouky. Tou trochou, tím ostatkem, teď zachráníme tohle jídlo, co není k životu.

Vždyť Hospodin je Bůh života, ne nějaký démon smrti!

Elíša – jako svědek života, který je darem od Hospodina – nasypal zbytek mouky do kotle s jedovatou polévkou a prosí: "Hospodine, dával jsi svému lidu manu, abys jej sytil na poušti, zachraň nás a dej přežít i tuhle dobu hladu!"

Pokud jste dobře poslouchali biblické čtení, můžete oprávněně namítnout, že jsem si tuhle Elíšovu modlitbu vymyslel. A budete mít pravdu. Ale já vám ji předkládám s přesvědčením, že není až tak mimo. Podobně to dělali rabíni, když vysvětlovali Písmo, a novozákonní autoři koneckonců taky, o těch pozdějších ani nemluvě. Jde o to, na co se taková dodatečně vymyšlená pasáž odvolává, **co je jejím zdrojem**: Naše zbožná fantazie, nebo základní příběhy a témata Písma?

Elíša je tu především od toho, aby všechny, kdo kolem něj a jeho příběhů sedí, tak jako my teď tady, **vracel k Hospodinu**, a zpřítomňoval jim jeho spásu. A tahle **záchrana je blízko, když si připomeneme její příběhy**. Když se znova učíme věřit tomu Bohu, který vysvobozuje, a na cestě záchranu sytí, i když přijde hlad. Tahle věrnost Boha, který zachraňuje, se skrytě činí i v tomto příběhu, a snad i v tomto shromáždění.

Když mouku nasypali, prohlásil: "Teď už to bude jídlo, kterým se s důvěrou můžete nasytit. Koukejte, je ho plný kotel. Nenechávejte si ho jen pro sebe. Zajděte do vesnice a přiveďte další hladové, ať se všichni najedí a naberou sílu. Ať se všichni zas naučí věřit, že Hospodin zachraňuje." Kvůli tomu tu dnes společně sedíme. Abychom uslyšeli: Ano, hlad se nám nevyhýbá. Ani jako věřícím se nám nevyhýbá realita světa, který občas zadělává na poměry zoufalé a k nežítí. Ale ještě je tu příběh spásy, který se i v těchto poměrech vypráví, a vrací k životu. Nás, i mnohé další. Až budeme zváni "vezměte, jezte" u stolu Kristova, vzpomeňme právě na tohle. Amen.

2Kr 4,38-41 Salvátor 7.8.22

Píseň: 192,1

In: Slyš, můj lide, svědčím proti tobě, kéž bys mě poslechl, Izraeli. Já jsem Hospodin, tvůj Bůh, já jsem tě přivedl z egyptské země. Otevři svá ústa, naplním je. Amen (Ps 81,9.11)

Píseň 93,1-8 (81)

Modlitba

Vždy znova upínáš naši pozornost k příběhům tvé záchranu, Pane. Tady ses stal Bohem pro svůj vyvolený lid, tady ses stal Bohem pro svou církev. Sem soustředíš pozornost svých svědků i každého dalšího zájemce o to, co je opravdu Boží: Na cestu vysvobození, k činům naděje a záchranu, jak o nich vyprávějí příběhy Izraele i příběh tvého Ježíše. Takto ti chceme naslouchat i dnes. Přinášíme sebou své otázky i naděje. Svůj hlad i svou přesycenost. Své úzkosti a pocity zmaru i očekávání, že můžeme být osloveni právě tím, co dáváš jedině ty. Ať se tedy příběh tvé záchranu a naděje stane znova kvasem pro celý náš život, ba pro celý náš svět. Amen

1. čtení Mt 13,24-33

Píseň 667 -Zůstaň s námi

kázání

Píseň 364,1-4

CONFITEOR

Přinášíme před tvou tvář svůj hlad a prázdné ruce. Přinášíme i svou zajištěnost, ktá tolikrát vede k tomu, že na tebe zapomínáme. Přinášíme lhostejnost, ktá nechce vědět o těch, kdo mají hlad. Přinášíme svůj nevděk, i otázky, proč v našem světě tolik lidí sužuje hlad, nesvoboda, násilí, nelidské poměry. Věříme, že u tebe, našeho Spasitele, jsme s tím vším na správném místě. Vždyť přijímáš provinilé i hladové, odpouštíš a sytíš. Dary tvého stolu nás o tom všem ujišťují. Smiluj se nad námi. Všichni, kdo se připojujete, **zazpívejme 3x Kyrie eleison.**

Pozdravení pokoje

PREFACE

Vzdejme díky Bohu, je to důstojné a spravedlivé.

Tobě teď Pane patří dík: za chléb, jenž nám připomíná tvoji věrnost Izraeli na poušti. Za chléb, kterým smíme sytit svůj hlad. Za chléb, který můžeme sdílet s nuznými, za požehnaný chléb, jenž zpřítomňuje seberozdávající lásku Kristovu.

A tobě patří i dík za víno z kalicha našeho Pána: z kalicha připomínajícího život z lásky obětovaný, z kalicha naděje a radosti Božího království. Vzdáváme ti tento dík spolu s Ježíšem, který tobě vzdává dík a s námi jako učedníky se dělí o dary spásy:

USTANOVENÍ, podle Mt

A když oni jedli, vzav Ježíš chléb, a dobrořečiv, lámal a dal učedníkům, a řekl: "Vezměte, jezte, to jest tělo mé." A vzav kalich, a díky činiv, dal jim, řka: "Pijte z něho všichni. Neboť to jest krev má nové smlouvy, kteráž za mnohé vylévá se na odpuštění hříchů. Ale pravím vám, že nebudu pít od této chvíle z tohoto plodu vinného kořene, až do onoho dne, když jej pít budu s vámi nový království Otce svého."

OTČE NÁŠ...

POZVÁNÍ (Ž 81,11)

Přijměme pozvání ke stolu Páně od žalmisty, který v 81.

žalmu říká: Já jsem Hospodin, Bůh tvůj, který jsem tě vyvedl ze země egyptské. Otevři jen ústa svá a naplním je.

VP 448 (Před tebou – Taizé)

Po večeři, 288,4-5

Ohlášení

Přímluvy 401 (Za ty, kdo.. kytary)

Poslání Ř 12,12-16

Požehnáni Žd 13,20-21

A Bůh pokoje, který pro krev stvrzující věčnou smlouvu vyvedl z mrtvých velikého pastýře ovcí, našeho Pána Ježíše, nechť vás posílí ve všem dobrém, abyste plnili jeho vůli; on v nás působí to, co se mu líbí, skrze Ježíše Krista. Jemu buď sláva na věky věků! Amen.

Píseň 310 (449)